

Typebestek voor aanstellen ontwerper infrastructuur

- A. Wie is OVIO ?**
- B. 10 redenen om vergoedingssysteem in 2018 te wijzigen**
- C. Visie projectprocedure**
- D. Ereloon**
- E. Prijsherzieningsfactoren**
- F. Keuze ontwerper via meerdere gunningscriteria**
- G. Overige besteksbepalingen**
- H. Draagvlak**

Onafhankelijke Vlaamse Infrastructuur Ontwerpers

Doelstellingen OVIO

De vereniging heeft tot doel: de belangen te behartigen van de Vlaamse Studiebureaus teneinde **lokale kennis, middelen en tewerkstelling** te vrijwaren en te versterken

Daarnaast zullen alle leden actief werken aan **kennisopbouw** en permanente **kwaliteitsvolle dienstverlening** door overleg en uitwisseling van ervaring.

De vereniging zal zich manifesteren als **partner in overleg** met overheidsinstanties.

Overleg op niveau!

Arch&Teco

Coupure 55
9000 Gent
09 296 00 60

www.arch-teco.com/nl

Irtas

Gasmeterstraat 81A
9100 Sint-Niklaas
03 780 54 00

www.irtas.be

Landmeters- en Studiebureau Van Opstal

Winning 14
2870 Puurs-Sint-Amands

www.studiebureau-vanopstal.be

Bureau Cnockaert nv

Hoogweg 40
8940 Wervik
056 31 17 02

www.cnockaert.be

Infrabureau Demey

Beversesteenweg 314
8800 Roeselare
051 20 59 41

www.demey.be

Groep Infrabo

Langstraat 65
2260 Westerlo
+32 (0) 14 58 50 05

Gebr. Vandeveldestraat 68
9000 Gent
+32 (0) 9 298 03 83

www.infrabo.be

Ingenieursbureau France nv

Heilige Geeststraat 22
2500 Lier
03 491 80 80

www.bureau-france.be

Goegebeur Studieburo

Kantoor Aalter
Kestelstraat 2, 9880 Aalter
09 377 13 93

Kantoor Ninove
Halsesteenweg 22 bus 1, 9402 Meerbeke
054 32 04 70

www.sbgoegebeur.be

SBE

Slachthuisstraat 71
9100 Sint-Niklaas
+32 777 95 19

GroupD

Gentstraat 79
8530 Harelbeke
056 71 20 80

www.groupd.eu

civil-infra-structural

S. Bilt

Rijksweg 3H
2880 Bornem
03 550 00 26

www.sbilt.be

Ingenieursbureau SWBO

St-Christianastraat 25
9200 Dendermonde
052 21 37 23

www.swbo.be

Studiebureau Jonckheere

Torhoutse Steenweg 378 C, 8200 Brugge
Tiensesteenweg 146, 3010 Leuven
Vooruitzichtstraat 42, 3500 Hasselt
050 655 655

www.studiebureaujonckheere.be

Studiebureau Lobelle

Gistelse Steenweg 112
8490 Jabbeke
050 30 00 30

www.studiebureaulobelle.be

Gowaco

Sint Gummarusstraat 5
2520 Emblem (Ranst)
+32 03 297 04 24

MesO studiebureau

Brusselsesteenweg 36
1860 Meise
02 272 04 90

www.meso.be

Ontwerpbureau Plantec

Nieuwpootsesteenweg 399
8400 Oostende
059 56 10 10

www.plantec.be

B. 10 redenen om in 2018 vergoedingsstructuur te herzien

1. Laagconjunctuur 2012 - 2016:

- Lage inschrijvingsprijzen studiebureaus (kortingsfactoren)
- Lage prijzen aannemers (-20% in 2013) : meer discussie/problemen op de werf
- Negatieve prijsherzieningen werken (indexen S, I, k1, k2)

2. Coördinatie opdrachtgevers, aannemers, nutsmaatschappijen, minder hinder, ... wordt steeds omslachtiger

3. Gecombineerde opdrachten : meerdere opdrachtgevers, opgelegde seriële fasering uitvoering, ... : niet gekend bij opmaak offerte dienstenopdracht

4. Langere doorlooptijd ontwerpfase door problemen met vergunningen, grondinnames of budgetten

5. Plotse wijzigingen in Vlaamse decreten : Vlarebo, Vlarem, GSVH, Gemeentewegendecreet, VCRO, Overheidsopdrachten (federaal)

B. 10 redenen om in 2018 vergoedingsstructuur te herzien

6. Extra taken **strengere regelgeving vergunningen** (Project-MER-screeningsnota, digitale omgevingsvergunning, bemalingen, archeologienota, ...) en **richtlijnen** van rioolbeheerders
7. Nood aan **externe deskundigen** in hetzelfde projectteam (archeoloog, bodemsaneringsdeskundige, sloopdeskundige)
8. Onvoldoende beschreven **projectdefinitie** in bestek dienstenopdracht maakt dat het projectproces moeilijk te voorspellen is.
9. Offertes enkel gebaseerd op **criterium prijs** hypothekeren de meerwaarde aan **kwaliteit** die de ontwerper wenst te bieden
10. **Technologische vooruitgang** verandert het prestatiepatroon : veel tijd steken in 3D-modellen (grondverzet) leiden tot rendabelere uitvoeringsmethodes (GPS-kranen, glijbekisting, ...)

C. Visie projectprocedure

Uitgangspunten van het OVIO-typebestek ontwerpers infrastructuur:

1. FLEXIBEL IN GEBRUIK

- Voor één specifiek project of raamcontract voor volledige legislatuur
- Vaste en voorwaardelijke delen

2. VERTROUWEN TUSSEN OPDRACHTGEVER EN ONTWERPER

- Rechten en plichten voor beide partijen

3. EERLIJK DUURT HET LANGST

- Taken zijn gelimiteerd (bvb # aanpassingen, # vergaderingen, ...)
- Prefinanciering door ontwerper wordt ingeperkt

4. MINDER RISICO'S BIJ OPMAAK OFFERTE

- Fase Haalbaarheidsstudie project wordt toegevoegd

C. Visie projectprocedure

Onderscheid maken tussen 4 soorten projecten (enkel bij raamcontracten):

1. **MULTI** : meerdere opdrachtgevers / subsidies / vergunning / onteigeningen
Vb : doortocht i.s.m. Provincie (Fietsfonds)
2. **NORMAAL** : riolering en/of wegenis zonder vergunning / publieke sportinfra / mobiliteitsoplossingen
Vb. aanleg voetbalplein met parking
3. **EENVOUDIG** : onderhoud van wegen / (her)aanleg van voetpaden
4. **CREATIEF** : nadruk op landschap / waterbeheersing / nieuwe technieken
Vb. aanleg parkbegraafplaats, bufferbekken, rioolrenovatie

C. Visie projectprocedure

Nieuwe opdeling van een project in 10 deelopdrachten :

1. Haalbaarheid
2. Ontwerp : opmeting + voorontwerp + ontwerp + aanbesteding
3. Begeleiding van de uitvoering : uitvoering + as-built
4. Veiligheidscoördinatie
5. Afkoppelingsstudie
6. Keuring private percelen
7. Grondinnamedossier
8. Haalbaarheidsstudie nutsleidingen
9. Bemalingsstudie
10. Aanvullende studies gerelateerd aan het project
 - Archeologienota, Technisch verslag, Sloopopvolgingsplan, ...
 - Proeven a priori, labo-onderzoeken, ...

C. Visie projectprocedure

Flexibel systeem van vaste en voorwaardelijke delen (apart te gunnen) :

- VB1 : er is nog geen projectdefinitie - 1 Vast, 2>10 VW
Vb. : startnota fietspadenproject, scenario-analyse waterbeheersing
- VB2 : een beperkte aanvulling van de projectdefinitie is nodig, maar ontwerp dossier kan worden opgemaakt – 1-2-3-4-9-10 Vast, 5>8 VW
Vb. : riolerings- en/of wegenisproject
- VB3 : projectdefinitie is duidelijk, geen scheiding van riolering –
2-3-4-8 Vast, 7-10 VW, 1-5-6-9 weglaten
Vb. : onderhoudswerken aan wegen
- VB4 : AWW of Provincie willen ontwerper, maar doen zelf de werfopvolging - 1 Vast, 2-4-7-8-9-10 VW, 3-5-6 weglaten
Vb. : Projecten met subsidies mobiliteitsconvenant

Deelopdracht 1A : Haalbaarheidsstudie

1. Bepalen van een **goede projectdefinitie en -afbakening** is niet altijd evident op het moment van procedure van aanstelling ontwerper infrastructuur
2. Voor **kleine projecten** (< € 250.000) houdt dit soms meer dan 10% van de opdrachttaken in
3. **Creatieve en efficiënte oplossingen** worden niet beloond
4. Aparte haalbaarheidsfase **in regie vergoed** zal meerwaarde zijn voor project
5. Voorbeelden haalbaarheidsstudie :
 - startnota fietsfondsprojecten
 - scenario-analyse tracébeplanning riolering
 - inrichtingsstudie publieke ruimte
 - onderzoek subsidiëring
 - inventaris landelijke wegen

Deelopdracht 1B : Ontwerpstudie

1. Opgedeeld in 4 deelfasen :
 - a) Opmeting
 - b) Voorontwerp
 - c) Ontwerp
 - d) Aanbesteding
2. **Afbakening van de taken** : vastlegging aantal vergaderingen met nutsmaatschappijen (2), bewoners (1) en aantal voorontwerpen (3) en ontwerpen (2)
3. **Wijzigingen** : basisprincipe van verworven ereloon per deelfase

Deelopdracht 1B : Ontwerpstudie

4. Meer betalingsschijven leidt tot betere vergoedings spreiding in langere doorlooptijd

Fase Vordering tot :	Indienen dossier	Goedkeuring dossier	Uitsluitend
Opmeting	3% op R	5% op R	10% op R
Voorontwerp	25% op R	35% op R	40% op R
Ontwerp vergunning	45% op R	50% op R	52% op R
Ontwerp bestek	53% op R	58% op R	60% op R
Aanbesteding	60% op R	65% op B	70% op B

Deelopdracht 1C : Begeleiding uitvoering

1. Opgedeeld in 4 deelfasen :

- a) Werfopvolging : tussen voorbereiding werf en einde der werken
- b) Post Built: tussen einde der werken en voorlopige oplevering
- c) Nazorg : tussen voorlopige en definitieve oplevering
- d) Post nazorg : na definitieve oplevering

2. Verdeling betalingsschijven :

Fase Vordering tot :	Betalingsschijf	Indienen schuldvordering	Ter info
Werfopvolging	25% op B	Maandelijks (forfait bedrag)	25% = 90% -65%
Post built	30% op E	Na voorlopige oplevering	30% = 95% -65%
Nazorg	32,5% op E	6 maandelijks	32,5% = 97,5% - 65%
Post nazorg	35% op E	Na voorlopige oplevering + max 2,25 jaar	35% = 100% - 65%

Deelopdracht 1C : Begeleiding uitvoering

3. **Afbakening taakbeschrijving** : vastlegging aantal vergaderingen met nutsmaatschappijen (1), bewoners (1) en aantal vooronderzoeken oplevering
4. **Samenwerking met aannemer** is vandaag onvoorspelbaar, garantie kwaliteitsbewaking staat vandaag onder druk : ereloon is niet meer afhankelijk van de prijs van de laagste aannemer
5. Bij de nazorg is een vertrouwen en een correcte **afhandeling van het ereloon** : waarborgtermijn is maximaal 2,25 jaar ondanks aannemer die geen gevolg geeft aan tekortkomingen

Deelopdracht 1D : Veiligheidscoördinatie

Opgedeeld in 2 deelfasen :

- a) Ontwerp
- b) Verwezenlijking

Deelopdracht 2A : Afkoppelingsstudie private woningen

Opgedeeld in 3 deelfasen :

- a) Informatie aan de burger
- b) Ontwerp
- c) Begeleiding

Deelopdracht 2B : Afkoppelingsstudie private woningen

Opgedeeld woning/bedrijf :

- a) Controle en keuring

Deelopdracht 3A : Grondinnamedossier

Opgedeeld in 3 deelfasen :

- a) Onderzoek
- b) Onteigeningsplannen
- c) Uitzetten rooilijn

Deelopdracht 3B : Haalbaarheidsstudie nutsleidingen

Taakbeschrijving conform nieuwe leidraad nutsleidingen (ook in SB250)

Opgedeeld in 4 deelfasen :

- a) Verkenningsleuven
- b) Extra coördinatievergadering
- c) Weergave nutszone
- d) Uitzetten nutszone

Deelopdracht 3C : Bemalingsstudie (NIEUW)

Taakbeschrijving conform Grondwatertrein

Opgedeeld in 3 deelfasen :

- a) Bemalingsstudie
- b) Impactstudie op verontreinigingen in de omgeving
- c) Vergunningsaanvraag (klasse 2)

Deelopdracht 3D : Aanvullende studies gerelateerd aan het project

- Archeologienota
- Technisch verslag
- Sloopopvolgingsplan
- Natuurtoets
- Mobiliteitstoets
- Labo-onderzoek
- Geotechnisch bodemonderzoek
- Camera-onderzoek rioleringen
- Infiltratieonderzoek
- ...

D. Ereloon

- 1. Haalbaarheid :** meetstaat in gecontroleerde regie (uurlonen per personeelscategorie op te geven)
- 2. Ontwerp :** 65% x percentage op de gunningsbedrag van de werken, basis ie-net-formule klasse 1 met kortingsfactor c1 (0,70 – 1,30)
- 3. Begeleiding uitvoering :** 35% x percentage op eindbedrag van de werken min verrekening door ontwerpfout, basis ie-net-formule klasse 1 met kortingsfactor c2 (0,70 – 1,30)
 - Werf : maandforfait van 25% van ereloon op basis van KW aanbesteding/ 18 werkdagen per maand (per begonnen maand)
- 4. Veiligheidscoördinatie :** 2 op te geven percentages op geraamde kostprijs van de werken (VCO, VCV)

D. Ereloon

5. **Afkoppelingsstudie:** meetstaat met diverse posten met vermoedelijke hoeveelheden en op te geven prijzen
6. **Keuringen:** meetstaat met diverse posten met vermoedelijke hoeveelheden en op te geven prijzen
7. **Grondinnamedossier :** meetstaat met diverse posten met vermoedelijke hoeveelheden en op te geven prijzen
8. **Haalbaarheidsstudie nutsleidingen:** meetstaat met diverse posten met vermoedelijke hoeveelheden en op te geven prijzen
9. **Bemalingsstudie :** meetstaat met diverse posten met vermoedelijke hoeveelheden en op te geven prijzen
10. **Aanvullende studies :** voorbehouden som (via 3 offertes + 12%)

E. Prijsherzieningsfactoren

Er zijn een aantal externe invloedsfactoren, die bij fase opmaak offerte dienstenopdracht onbekend en niet in te schatten zijn.

- H1 : Conjunctuur
- H2 : Aantal opdrachtgevers
- H3 : Lage inschrijving
- H4 : Doorlooptijd ontwerpfase
- H5 : Loonindex

Het ereloon van de deelopdrachten 2 (ontwerp) en 3 (begeleiding uitvoering) wordt vermenigvuldigd met de herzieningsfactoren H1 t.e.m. H4, de overige deelopdrachten met de herzieningsfactor H5

H1. Conjunctuurfactor

1. Prijsindexen materialen en arbeiderslonen wijken af van de bediendenlonen : prijsherziening werken wordt niet meer in rekening gebracht
2. Gezien de lange doorlooptijd is de schommeling van de prijs van de aannemer tussen datum offerte dienstenopdracht en datum offerte opdracht werken niet voorspelbaar
3. Prijsschommeling van 100 representatieve posten wordt door Aquafin bijgehouden (Rioleringsindex RI en Wegenisindex WI), Agoria-lonenindex A
4. Werkt in 2 richtingen : als de prijzen van de werken meer stijgen dan de lonen, is de factor negatief

$$H1 = 1 + 0,9 \times \left(\frac{A_{ab}}{A_{2011}} - \left(RA(\%) \times \frac{RI_{ab}}{RI_{2011}} + WA(\%) \times \frac{WI_{ab}}{WI_{2011}} \right) \right)$$

met

ab = datum aanbesteding

2011 = in 1° kwartaal 2011 is laatste evenwicht tussen lonen en kost infra vastgesteld

RA = aandeel rioleringen

WA = aandeel wegenis

H2. Opdrachtgeversfactor

1. Aantal opdrachtgevers is niet gekend op datum offerte dienstenopdracht
2. Elke opdrachtgever heeft een eigen projectprocedure, samenvoegen van studieopdrachten is niet efficiënt werken voor ontwerper
3. Ereloonpercentage daalt hoewel er meer werk is voor de ontwerper

$$H2 = 1 + (x) \cdot 0,05$$

met

x = aantal bijkomende opdrachtgevers of betalende partijen uitvoering

H3. Inschrijverscorrectiefactor

1. Er worden te weinig aannemers geweerd voor een abnormale inschrijving wegens de mogelijke juridische gevolgen
2. Zelfs de optie om een prijsverantwoording te vragen wordt soms niet meer overwogen
3. Beperkte bonus : max 1,15

$$H3 = (IP2 + IP3) / 2IP$$

met

IP = Totale Inschrijvingsprijs gegunde bieder na verbetering ingevolge rekenkundige controles (=gunningsbedrag)

IP2 = Totale Inschrijvingsprijs van de tweede gerangschikte regelmatige inschrijver - na verbetering ingevolge rekenkundige controles

IP3 = Totale Inschrijvingsprijs van de derde gerangschikte regelmatige inschrijver - na verbetering ingevolge rekenkundige controles

H4. Doorlooptijdfactor

1. Doorlooptijd ontwerpfase is afhankelijk van externe instanties en te volgen procedures
2. Doorlooptijd ontwerpfase is onvoorspelbaar op datum offerte dienstenopdracht
3. Heropstarten van dossier wordt onderschat
4. Beperkte bonus/malus : min 0,90, max 1,10

Voorstel doorlooptijdfactor :

$$H4 = 1 + (T_0 - T) \cdot 0,015$$

met

T = doorlooptijd ontwerpfase in maanden

T₀ = verwachte doorlooptijd ontwerpfase (vastgelegd in de offerte/bestek)

Typebestek voor aanstellen ontwerper infrastructuur

- A. Wie is OVIO ?
- B. 10 redenen om vergoedingssysteem in 2018 te wijzigen
- C. Visie projectprocedure
- D. Ereloon
- E. Prijsherzieningsfactoren
- F. Keuze ontwerper via meerdere gunningscriteria**
- G. Overige besteksbepalingen**
- H. Draagvlak**

F. Keuze ontwerper via meerdere gunningscriteria

1. Prijs

- 70% lot 1 infrastructuurstudie (1-2-3-4)
 - 20% lot 2 afkoppelingsstudie (5-6)
 - 10% lot 3 aanvullende studies (7-8-9-10)
- (gewicht 50%)

2. Visie op de opdracht : nota met projectspecifieke meerwaarde
(gewicht 30%)

3. Projectteam : nota over de projectorganisatie, eventueel met
verplichte mondelinge toelichting
(gewicht 20%)

G. Overige besteksbepalingen

1. Procedure 1 project :

- OPZVB voor studies < € 140.000 (2026-2027)
- VOPMVB voor studies > € 140.000
- Openbare procedure voor studies > € 221.000

2. Procedure raamcontract :

- Termijn van 4 + 1 + 1 jaar (motiveren)
- Eén bestek voor 4 soorten projecten :
 - Multi
 - Normaal
 - Eenvoudig
 - Creatief
- Aparte C1 en C2 per type project

G. Overige besteksbepalingen

3. Welke studie/gunningscriterium/prijsherziening is minstens nodig per soort project ?

	Multi	Normaal	Eenvoudig	Creatief	Raamcontract
Opdeling	(v = aan te raden ; o = mogelijks ; x = niet)				
1A Haalbaarheidsstudie	v	x	x	v	v
1B Ontwerpstudie	v	v	v	v	v
1C Begeleiding uitvoering	v	v	v	v	v
1D Veiligheidscoördinatie	v	v	v	v	v
2A Afkoppelingsstudie	v	o	x	x	o
2B Keuring	o	o	x	x	o
3A Studie grondinname	o	o	x	o	o
3B HBS nutsleidingen	v	o	x	x	o
3C Diverse studies	v	v	v	v	v

G. Overige besteksbepalingen

3. Welke studie/gunningscriterium/prijsherziening is minstens nodig per soort project ?

	Multi	Normaal	Eenvoudig	Creatief	Raamcontract
Gunningscriteria	(v = aan te raden ; o = mogelijks ; x = niet)				
1 infrastructuurstudie	v	v	v	v	v
2 afkoppelingsstudie	v	o	x	x	v
3 aanvullende studies	v	o	x	o	v
4 visie van de opdracht	v	v	x	v	v
5 projectteam	v	v	x	x	v
Prijsherziening					
H1 Conjunctuur	v	v	x	x	v
H2 Medeopdrachtgevers	v	x	x	x	v
H3 Inschrijverscorrectie	v	x	x	v	v
H4 Doorlooptijd	v	x	x	x	x
H5 Loonindex	v	v	v	v	v

G. Overige besteksbepalingen

4. **Borgtocht** : niet toepassen gezien soms lange doorlooptijd, inhouding 2,5% ereloon tot definitieve oplevering werken
5. **Voorschot** : 5%, 10% of 15% van de referentiewaarde na gunning (KMO-bevorderingswet 22/12/2023)
5. **Dossierinhoud** : klassieke en geactualiseerde taken op datum offerte, nieuwe zaken zijn onderhandelbaar
6. Vastgelegd en beperkt **aantal papieren exemplaren**
7. Inschrijvingsbiljet : **inventaris met posten**

H. Draagvlak

Dit typebestek werd **ter advies** voorgelegd en in 2018 geëvalueerd door diverse instanties zoals

OVIO heeft in 2024-2025 een **evaluatie** gemaakt van hun typebestek ontwerper infrastructuur en enkele aanvullingen aangebracht.

Wij hopen dat de 2 versies (1 project en raamcontract) **via 3P gedeeld** worden onder alle gemeenten en overheden.

Typebestek voor aanstellen ontwerper infrastructuur

- A. Wie is OVIO ?
- B. 10 redenen om versysteem in 2018 te wijzigen
- C. Visie projectproce
- D. Ereloon
- E. Prijsherzieningsfa
- F. Keuze ontwerper re gunningscriteria
- G. Overige besteksbepalingen
- H. Draagvlak

